

TOKYO CAMİİ CUMA HUTBESİ

6 Şubat 2009

KİBİR

Değerli Müminler!

Müslümanın ahlâkî kişiliğine yakışmayan; Allah, Peygamber ve iyi insanlar katında kişinin değerini düşüren olumsuzlukların başında **kibir** denilen kötü huy gelmektedir. Kur'ân-ı Kerîm'de kibir kavramı, "bir kimsenin ululuk taslaması, kendisini başkalarından üstün görmesi"; daha özel olarak da "inançsızların müslümanları küçümseyerek onların inandıklarına inanmaması, gittikleri yoldan gitmemesi" anlamında kullanılmaktadır. Âyetlerde bildirildiğine göre ilk kez şeytan, kendisinin Âdem'den daha üstün olduğunu ileri sürerek Allah'ın buyruğuna karşı gelmiş, bu da onun ilâhî rahmetten mahrum bırakılmasına sebep olmuştur. [1]

İslâm inancına göre gerçek anlamda büyük ve ulu olan yalnız Allah'tır. Bu sebeple kulun kibirlenmesi, öncelikle Allah'a karşı saygısızlıktır. Kibir, insanın adalet, şefkat ve sevgi gibi üstün duygularını zedelediği, muhakeme düzenini bozduğu için Kur'ân-ı Kerîm'de, "**İşte böylece Allah, kibirlilik taslayan her zorbanın kalbini mühürler**" buyurulmuştur. [2]

Ünlü İslâm âlimi el-Mâverdî'nin konumuzla ilgili olarak özetle der: Kibir bütün kötülüklerin en tehlikelisidir. Kibir insanlar arasında kin doğurur, toplumsal kaynaşmayı baltalar, dostların gönüllerine nefret sokar. Bu yüzden Resûlullah Efendimiz, "**Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez**"[3] buyurmuşlardır. İmam Gazâlî, ölümsüz eseri "İhyâu ulûmi'd-dîn"de, bu hadîs-i şerîfi hatırlattıktan sonra, şu açıklamaları yapar: Kibir cennete girmeye engeldir; çünkü kibirli insan, kendisi için sevdiğini, kendisi için

istediğini din kardeşleri için de sevip istemez. Kibirde benlik iddiası bulunduğu için, böyle biri alçakgönüllü olamaz. Kibirlenen insan, egoist olması yüzünden kin, öfke ve kıskançlık duygularından da kendisini kurtaramaz; hakka razı olmaz, faydalı öğütleri dinlemeye tahammül edemez, kimseyi beğenmez. Kibirlenen kişi, kendisini hep büyük ve üstün gördüğü için bu sahte üstünlüğünü ispatlamak maksadıyla başkalarına zulüm ve haksızlık yapmaktan da çekinmez.

Aziz cemaat,

Kibir duygusunun, özet olarak ifade ettiğimiz zarar ve tehlikelerinden dolayı, Kur'ân ahlâkı ile terbiye edilmiş olan aziz Peygamberimiz, kibirlenmekten nefret ederdi; kendisine aşırı iltifat edilmesine asla razı olmazdı; meclislerde boş

bulduğu yere otururdu. Hastaları, dostlarını, komşularını ziyaret eder; zayıflara, yoksullara, kimsesizlere, yetimlere özel bir ilgi gösterirdi. Hizmetçisiyle birlikte oturup yemek yerdi. Yiyeceklerini çarşıdan kendisi taşırdı. Hayatı boyunca bu güzel huyları öteki müslümanlara da kazandırmak için uğraşan Resûl-i Ekrem efendimiz şöyle buyururlar: "*Allah bana, kimsenin kimseye karşı kibirlenmeyeceği şekilde, hepinizin alçakgönüllü olması gerektiğini bildirdi.*"[4] Tevazu örneği Peygamber efendimizin üstün ahlâk ve faziletlerinden uzak kalanlar, kendisinden de uzak kalırlar.

Ne mutlu ahlâk ve fazilette aziz Peygamberimize yakın olanlara!..

[1] Bakara 2/34; A'râf 7/12.

[2] Mü'min 40/35.

[3] İbn Hanbel, *Müsned*, IV, 134.

[4] Müslim, "Cennet", 16.